

Felvidéki Szemle.

— EPERJESI LAPOK —

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr., negyedévre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetési díj: Három hasábos pöttyös hirdetés 5 kr.; többzörös hirdetésért jutányosabb. Bélyegdíj: minden hirdetésért 30 kr. Nyilttér: minden sor 10 kr.

Az „Eperjesi Széchenyi-kör”, a „Bártfai közművelődési egyesület”, a „Sárosmezei gazd. egyesület” s az eperjesi kir. törvényszék hivatalos hirdetéseinek közlönye.

Szerkesztői iroda és kiadóhivatal: Fő-utca. Ide intézendők minden a lap szellemi részét illető közlemények, valamint a hirdetési díjak is.

hedrii Hedry Bertalan.

„Mortuos plango!” . . .

Holtat siratok! . . . Siratom elsősorban elap olvasóközönsége nevében melyet minden bizomnyal mély megilletődés fog el e hiob hírre. Hiszen a váratlanul bekövetkezett halál attól az embertől fosztotta meg, ki tizen-nyolcz és fél éven át szolgálta tehetségéhez híven, és a lehető legnagyobb erőmegfeszítéssel. Vármegyénk egyik sajtóorgánuma fel-szerkesztőjét vesztette el az elhunytban, a közügy, a közművelődés egyikét legkitartóbb, legodaadóbb harczosainak. Tagadhatatlan hogy 18 évi szakadatlan, erejét felülmúló, kitartó s minden akadályokkal szembe néző ily tövises pályáján elvitázhatatlan érdemeket szerzett magának, s bár neve már a multtá, de az érdemek nem egyhamar fogják feledtetni azt.

Megérdemelte, hogy e lap élére tegyük nekrológiát, élére annak a lapnak, melyet oly annyira szeretett, s melynek erejét utolsó pillanatig szentelte.

Dolgozószobájában, ott feküdt ravatalon, körülvéve szerető és szeretett családjától, a koszorúk halmjai közepette.

Végso útjára elkisérték barátai és tisztelői serege.

A tisztelt olvasó közönséghez!

Férjem, Hedry Bertalan, a „Felvidéki Szemle” szerkesztője és kiadótulajdonosa f. hó 6-kán váratlanul elhalt.

Özvegyére és öt serdületlen gyermekére nem hagyott más örökséget, mint a „Felvidéki Szemlé”, egy becsületben és tisztaságban szegénységben eltöltött életnek egyedüli gyümölcését.

Barátaim ösztönzésére elhatároztam, hogy átveszem boldogult férjemnek hagyatékát s folytatni fogom a „Felvidéki Szemlé”-nek kiadását, hogy teljesíthessem azon súlyos kötelességet, amely őt apátlan gyermeknek felnevelésével gyenge vállaimra nehezedett.

Bizalommal fordulok tehát a „Felvidéki Szemle” nemesen érző és áldozatkész, művelt közönségéhez s kérem, hogy szellemi és anyagi támogatását, melyben eddig a „Felvidéki Szemlé”-t részesítette, annak árváitól se vonja meg. Magam részéről igyekeznék fogok elvállalt kötelességemnek lelkiismeretes teljesítésére s különösen legnagyobb gondom lesz, hogy a lap szerkesztését oly kezekbe tegyem le, melyben az olvasó közönség méltó várakozása kielégítést fog találni.

Felkérem végül lapunk azon t. előfizetőit, a kik előfizetési díjaikkal hátulálkban maradtak, hogy kötelezettségük teljesítését ismerjék indító becsületbeli kötelességüknek. Nem kérhetek és nem is kérek senkitől alamizsnát, de gyermekeim jogos követeléseinek behajtására örködni, szigorú kötelességemnek tartom.

Magamat a t. olvasóközönség becses jóindulatába ajánlom.

Özv. Hedry Bertalané,
sz. Nehrer Aranka.

A magyarság keletkezése.

— Vámbéry nézete. —

Vámbéry Ármán, a ki fiataléveiben betört vándorbottal, durva dervisesuhában, az ismeretlen megismerésének vágyában égve, az ázsiai sivatagokba, kóborogó nomád népek primitív világába: most esteledésének éveiben megismétli ez utját, de visszahelyezve magát és ana sivatagvilágot ezer és másfélezer évvel ezelőtti időkbe és nekifog, hogy egy 400 oldalas könyvben, mely készen van, s a napokban fog kiadatni, beszámoljon egész élete kutatásának eredményéről.

Czélja: földteríteni, kik voltak, mik voltak, honnan jöttek, mint lettek, s mivé lettek a mai napig a magyarok.

És eredménye: forradalom és lázadás, felforgatása mindennek, a mi eddig volt: hagyományoknak, krónikáknak, köztudatnak, sőt annak is, a mi történet számába ment.

A könyv, avagy mondjuk: az új tanítás alkalmas arra, hogy a legellentétebb érzelmeket felgyújtsa és egymással hadilábra helyezze. A magyar ember hallatlan dolgokról fog értesülni e könyvből, dolgokról, a melyek alkalmasak arra, hogy őt ezredéves főnállása küszöbén dühbe hozzák.

Árpád nem Munkácsnál jött be; az a legenda, mely Munkácsy képén oly fenségesen meg van érzéktve, hazugság; a pusztaszeri vérszerződés gyermekes mese; a hét törzsről szóló hagyomány nemkülönb. A kik magyarul beszéltek abban az időben, azok nem voltak magyarok, Árpád pedig magyar volt, de magyarul nem tudott sem ő, sem semmiféle nemzetsége,

Vámbéry tanítása ez: Attila hunjai ragadták magukkal az utjukban levő ugorokat; a hunbirodalom széthullása azt jelentette, hogy a fegyverviselő elem elernyed, hatalmát elfoglalta, megmaradt, s itt tanyázott, míg a hunok utódai: az avarok nem jöttek. Az avarok kíséretében is voltak ugorok, mely nem volt kiválóan harczos nép, de kiegészítette a harczos nép álladalmát, s itt szintén megtelepedvén

T A R C Z A.

Búcsú.

Irta: Abonyi Árpád.

A kegyelmes ur épen a miniszteriumban megtartandó konferenciára készült, amidőn borotvált képű öreg komornyikja bejelentette neki, hogy az előszobában egy ur várakozik.

— Nincs időm — intett bosszankodva a nagy ur s egy pillanatig gondolatokba mélyedve sétált végig az elegáns dolgozószoba szőnyegein. Azután megállt s rákiáltott ideges, türelmetlen köhécseléssel a habozva álló vén szolgára: — Mondtam már, hogy nincs időm! Ki az az ember?

Csak ekkor pillantott az ezüst táleznán heverő névjegyre.

— Mondd meg annak az urnak, — szólt megcsendesedett hangon — hogy máskor szívesen látom; most azonban lehetetlen bárkit is elfogadnom. Mennem kell. Keressen föl holnap.

A komornyik távozása után a nagy ur lefrieskázott téli kabátja ujjáról egy finom dohányperjét, felhuzta keztyűit és várt. Szép magas homlokán megjelent egy könnyű felhő. Tekintete kelleltenül, némi nyugtalansággal tapadt az ajtóra, amelyen át szolgálja eltávozott, s a köhécselés még jobban erőt vett rajta, midőn a komornyik mélységesen megzavarodott, alázatos vén arczát ismét megpillantotta.

— Bocsánat, kegyelmes uram —

— Nem akar elmenni?

— Nem, kegyelmes uram. A déli gyorsvonattal el fog utazni, s azért — ugymond — okvetlen most kell találkoznia nagyméltóságoddal.

— Az ördögbe is . . . Egyébiránt várj! Mondd meg annak az urnak, hogy elfogadom.

Néhány pillanat múlva a komornyik távozása után egy sápadt arcu, izmos, szakállas férfi jelent meg a teremben, s alig észrevehető főhajással, bizalmas, könnyed mosollyal üdvözölte a kegyelmes urat, aki elébe sietett, s elfojtva egy melléből kitörni készülő újabb köhögési rohamot, barátságosan így szólt:

— Bocsáss meg, kedves Gusztávom, hogy még téged sem akartalak elfogadni, . . . De nézz ide! Ez a táská tele van fontos referálni valóval. Félóra múlva konferenciám lesz . . . s e pillanatban még magam sem vagyok tisztában . . . Milliokról van szó!

— En kérek bocsánatot, kegyelmes uram, — mondotta kellemes mély hangján a férfi, — hogy így betörtem hozzád. De meg kellett lenni, még pedig három okból. Az első, az ime, itt van!

S egy hivatalos formában összehajtogatott iv papírost tett le az íróasztalra, épen egy vigyorgó bronz Faun-szobrocska lábai elé.

— Lemondásom, amelyet ezennel van szerencsém neked benyújtani. A második ok az, hogy tizenkét óra 20 perczkor elutazom az édes anyámmal, akivel a feleségem temetése után kibékültem és soha többé ide nem fogok visszatérni, a harmadik végül az, hogy elbucuszam tőled és megköszönjem neked azt a sok jószágot, amelylyel mesésen ostoba barátodat öt esztendőn keresztül elhalmozdád.

— Oh, kérek, kérek, édes barátom, — tiltakozott érelyesen a nagy ur, — mindent a legnagyobb örömmel tettem! Es most foglalj helyet. Pár perczig nagyon szívesen —

— Légy nyugodt; azonnal megszabadulsz tőlem, — mondotta fáradt mosollyal a férfi, s beleült az íróasztal mellett levő süppedő karosszékre. Belátod azonban, ugy-e, hogy bucsuzás nélkül nem távozhattam?

— Megtisztelsz vele, Gusztáv. De ez a lemondás . . . Meggondoltad?

— Nincs szükségem többé a hivatalomra. Anyám, amint tudod, gazdag asszony. Feleségem halála véget vetett köztünk a haragnak. Visszafogadtam a kegyeibe. Megtért bűnös lettem. Az öt esztendei nyomoruságnak, melyet azért szenvedtem végig, mert nőül vettem azt a leányt, akit ő gyűlölt és nem ok nélkül . . . ugy-e, tisztelt barátom nem ok nélkül?

— Anyád nagyon szigorú asszony — felelte habozva a nagy ur és félrenézett.

— Nos, hát így van . . . A nyomoruságnak vége. Feleségem egy nedves októberi estén átázott cipőcsékekkel érkezett haza, forró lázba esett és tíz napi, félig eszméletlen szenvedés után meghalt. Szegény kis Dóra! Szép kicsi asszony volt, ugy-e kegyelmes uram?

— Kérlek, édes Gusztáv . . .

— S mily csodás örjüngéssel szerettem ezt a boldogtalan gyermeket, tisztelt barátom, ha te azt tudtad volna! Filozófus elmének gunyoltatok, — mondhatom, rászolgáltam. Amíg te szédületes gyorsasággal mindig feljebb és feljebb emelkedtél, addig én — hajdani iskolapajtásod, a gazdagabb, a szerencsésebb, az okosabb ficzko — egy szép napon belebolondultam a hugoeskám nevelőnőjébe s ügyet se vetve homályos szűrmazására, morális lényére, szeszélyes, önző, túlfinomodott temperamentumára, mely ép oly óvatosan ravasz, mint amely pompára vágyakozónak bizonyult: megszöktettem hazulról, s anyám haragja elől ide menekültem. A Ferencz-rendiek öreg kolostorában esküdünk meg s a negyedik emeleten laktunk . . . De, nini! Még mindig köhögsz?

— Pár hét óta rosszul érzem magam — felelte köhécselve a nagy ur — éjjelenként lázam is van . . . Valószínűleg délre kell mennem.

— Arkóba? kérdezte fagyos mosollyal a férfi.

A kegyelmes ur összerezte bámult reá.

mikor az avarbirodalom is azonképen ment tönkre, mint Attila öröksége: az ugor és avar nép töredékei itt maradván, s az akkori szlávokkal érintkezvén, szilárdabb állami kötelek és fenntartóság nélkül éltek. Vámbéry erre az időre teszi a mai magyar nyelv keletkezését török-avar és ugor eredeti anyagból bő szláv elem fölvételével. Mikor Árpád, mint a harcziás törökök egyik nemzetségének, a másarnak fejedelmé ide hozta lovasait, a magyar nyelv már meg volt alakulva. Az avarok itt lévő maradékai Árpádban és hadaiban fajukra ismervén, csatlakoztak hozzájuk. Árpád harcziásai így itt otthont talála majd száz évig folytatták európai kalandozásukat. Itt levő avarutódokkal és újabb ázsiai jövevényekkel egészítették ki veszteségeiket, s európai hírnévnek örvendő, a magyar nevet félelmissé tették, s átszarmaztatták az országra is, a melyben tanyáztak, s ama néptöredékekre is, a melyek ez országban voltak. Viszont e néptöredékek elfogadták a nevet, el a politikai vezetést, de ők adták az új országnak nyelvet, még pedig a mai magyar nyelvet.

Török ethnikai létezésüket elvesztették a magyarok, török nyelvüket a hazánkban talált ugor-török vegytüleknyelvvél fölcserélték; de szokásaikat és erkölceiket, meg politikai, hadi és társadalmi szellemüket az itt lévő népvegytülékbe ugyszólván beleoltották és ekkép megteremtették azt a nemzeti egységet, a mely még jelenleg is, ezer év múlva az idők minden viharát és veszedelmét megállva, előttünk van. Így mondja Vámbéry.

E szerint a mi történt az elszlávósodott bolgárokkal, az elolaszosodott normannokkal, a mi történt Angliában, Kis-Oroszországban és Franciaországban és sok helyütt Európában államok és nemzetek keletkezésében: az ismétlődött rajtunk is.

Igaz-e ezen új és plausibilis theoria, melynek beigazolására egy vastag kötetnyi történeti adatot hoz fel? Oly kérdés az, melyre határozott feleletet várunk a máris felzudult tudósoktól.

× A pártok köréből. A parlamenti szünet körülbelül a jövő hónap elejéig fog tartani a pártklubokban is. A nemzeti párt vezére: Apponyi Albert gróf Eberhardról csak a jövő elején jön a fővárosban, a honnan ugyanakkor kerületébe is leutazik, hogy esetleg a politikai helyzetről nyilatkozzék. Horánszky Nándor, a nemzeti párt elnöke jelenleg Budapesten van, minap azonban két heti tartózkodásra vidékre rándul. Hogy mikor utazik kerületébe s mond-e egyáltalán a Ház összeülése előtt beszámolót, az iránt még végleg nem határozott. A párt tagjai mind vidéken vannak. — A függetlenségi pártok is csak az őszkor kezdik meg klubbeli tevékenységüket. Kossuth Ferenc valószínűleg még ebben a hónapban Budapestre érkezik.

— Miért épen Arkóba? — kérdezte elborult arccal és egy félelmes, tompa sejtelem hatása alatt, gyanakvó tekintettel figyelte vendégét, akinek mozdulatlan vonásain a pillanatban azonban nem rebent semmi.

— Azért, tisztelt barátom, mert egy alkalommal, amidőn házamat látogatásoddal kitüntetted, azt erősítgetted, hogy Dumas fils *Kaméliás hölgye* az egyetlen drámai munka, amely a te megedzett, kemény szivedet némileg még meg tudja hatni. Gondolom tehát, hogy csupa végzetes rokonszenvből, te, a máskülönben rideg államférfi is, ezt a poétikus halált kívánod magadnak.

— Ugyan, kérlek! szólt közbe idegesen a nagy ur.

— Nos, és miért ne? Nem mindenki fél annyira a tüdővészttől, mint én, — folytatta lusta egykedvűséggel a férfi, s órájára nézve, fölemelkedett a karosszékből, — s nem mindenki annyira gyáva és kiméletlen, hogy ezt be is vallja. Én, sajnos, elkövettem ezt a poltronságot. Midőn egyszer, a te páholyjegyeddel, megjelentünk az operában, az én szegény kis Dórám mindjárt az első felvonás legelején hirtelen elhalványodott, s csak percenként múltán tért annyira magához, hogy baját elmondhatta. Bevallom, hogy ösztönszerűleg távolabb húzódtam tőle. Ami a gyanut illeti... teringettét, bizony komolyan gyanakodtam én reá azelőtt is, s bizony nem egyszer hallgattam el-elmaradozó heves lélegzetvételét éjjel, amidőn aludt, míg én a hivatalosan megléniázott papiros előtt virrasztottam. A teljes bizonyosság azonban csak ezen az operai előadáson villámlott keresztül az agyamon. Mélységes szájalommal tekintettem reá, de ettől a boldogtalan pillanattól kezdve oly legyőzhetetlen félelem ragadott hatalmába, hogy némelykor a legszenvedélyesebb szemrehányásokat zudítottam magamra. Szegény és kétségbeesés vias-

— A néppárt tagjai közül néhányan a fővárosban időznek jelenleg, Molnár apát pártelnök is Budapesten tartózkodik. A jövő hetekben több néppárti beszámoló lesz. A politikai helyzettel szemben az ellenzéki pártok teljesen tartózkodó és várakozó állást foglalnak el.

× A hadsereg reformja. A közös hadügy-miniszteriumban most, mint bécsi munkatársunk jelenti, a hadsereg reformját készítik elő, a mi nagy nagy költség-többlettel fog járni. Szaporítják a gyalogezrodekert és ez alkalomból a gyalogsági főfelügyelők számát háromra emelik föl. Azonkívül a gyalogság könnyebb kaliberű puskát kap, a tüzérség pedig ugyanezek könnyebb kaliberű ágyut. — Egyébként már a delegációk megnyitása előtt is jelezték ezt.

× A vitás tengerszem. Szemben a napokban elterjedt ama hírrel, mintha a vitás tengerszem ügyében a két kormány között elvi nézeteltérések merültek volna fel, azt jelenti a Pol. Ert., hogy mind e híresztelések nem felelnek meg a valóságnak. Valótlan egyszersmind az is, hogy magyar részről nem siettetnék a kérdés eldöntését s azt továbbra is huzni-halasztani szándékoznának. Ellenkezőleg, uly a kormány. mint a magyar kiküldött azon iparkodnak, hogy a bonyodalmas ügy mielőbb elintézését nyerjen s csakis a véletlennek köszönhető hogy az már meg nem történt. Ugyanis a két kiküldött már megállapodott egy superarbitrator személyére nézve, a ki azonban még, mielőtt a jelöltséget elfogadhatta volna, hirtelen elhalt. Ez Rivière, a nemzetközi jog tanára volt Brüsszelben. A lengyel arbitrator azóta már újabb elnökjelöltet ajánlott a magyar kiküldöttnek, a ki azonban ez még el nem fogadott. Mindamellett az anyag át-tanulmányozása, a választott bíróság tagjainak előértekezletei, a helyszínerre való kirándulás és egyéb teendők sok időt igényelvén, az ügy megoldása aligha fog még a jelen év folyamán bekövetkezni.

A jövő nemzedékről.

Közköztudásügyi miniszterünk programja szerint az állami felügyelet az összes közoktatásügyi intézetekre, tehát a felekezeti iskolákra is kiterjesztve. Ez igen helyes, de szerintem a mai viszonyok között nem elegendő. Az állami felügyelet csak ott elégséges, ahol az iskola fenntartónak a nevelés eszközül szolgál a kezében bizonyos törekvések támogatására, melyek a fennálló rendnek — bár törvényes uton, — de visszaváltoztatását célozzák és ugyszólván visszajuttatását tüzték célul a jelenlegi fokra fejlesztett társadalmi rendnek, ott önként előáll az állam azon kötelessége, hogy nem csupán az iskola-szervezet és oktatási rendszer külső formáját kell ellenőrizni, hanem be kell nyulni magába a nevelés belső munkájába s ha ez másként nem lehetséges: át kell venni az ifjúság nevelését.

Nem szoktam példányképpel ezitálni a forradalmat, de föl kell említenem, hogy a franciaia parlamentnek első dolga volt az ifjúság nevelése által biztosítani a diadalra jutott szabad eszmék fennmaradását. Mivé lett volna Franciaország, ha az emberi jogok kinyilatkoztatása után is a vendéi-bujtatók kezében hagyja az iskolákat?

Vajjon nem biztosabb alapra fektette volna-e az államkormány az anyakönyvvezetést, a köz-

kodott lelkemben az élethez való ragaszkodással. Az a minden másnál hatalmasabb érzés, mely vakmerővé teszi a gyávát és még a leghősiesebb embert is megremegetteti: a halálfélelem borzasztotta meg a szívemet.

— Kedves Gusztáv, — szakította meg sápadt arccal a nagy ur, s végigsimította reszkető kézzel a homlokát, mely hideg és nedves volt, mint a lázbetegé, — nem értem, hogy minek... Nem értem, miért beszéled nekem ezeket?

— Igazolni akarom magamat előtted! — felelte vállat vonva a férfi. Meg akarom magyarázni, hogy miért nem voltam otthon, amidőn hozzánk jöttél és miért nem kísérttem el soha a feleségemet, amidőn hazulról eltávozott. Féltom, hogy gyávaságomat észreveszi. Ezért örültem, amidőn jöttél; mert tudtam, hogy a mig te velevagy, reám nincs szükségem. Ez volt az oka annak is, hogy összeveszttem veled. Szándékosan tettem, barátom, szándékosan! Oh, és hidd el, hogy ezért a nyomorult fogásért senki oly mély megvetést irántam nem érezhet, mint én magam... Összeveszttem veled csak azért, hogy ne közeledjen hozzám. Arra a gondolatra, hogy esőkolni fog, s lázas lehelletem, mely a bizonyos halálnak vészes csiréit rejti magában, nekem is be kell lohelnem: valóságos iszony vett rajtam erőt... Undorodtam magamtól, de mindhiába! Az élethez való ragaszkodás sokkal nagyobb hatalommal uralkodott rajtam, semhogy le tudtam volna győzni.

Porba tiport és megvakított a vágó: élni, élni! Élni akarok, hisz ezzel az öt rémítő esztendővel, melyeken lélekben és önbeesülésben összetörve valósággal úgy szédelegettem keresztül, mint egy álomjáró, — megváltottam magamnak a jogot egy új, egy jobb, egy tisztább, egy becsületesebb életre, mint a minőt annak a szerencsétlen teremtesnek az oldala mellett folytatnom kellett.

igazgatás stb. — államosítását, ha ezeket megelőzőleg 20 évvel az egész vonalon életbelépteti az állami közoktatást? Valóban nagy szerenese, hogy magát az állami anyakönyvvezetést nem tervezgették évtizedeken át, mert kérdés, hogy tiz év múlva egyáltalán véve képesek lettek volna-e keresni ilyvinni.

Am a visszaesés ninesen kizárva s nagyon ideje volna, ha az állam gondoskodnék ennek megakadályozásáról. Minél inkább megvagyunk győződve arról, hogy a liberálisizmus áldás: annál inkább kötelességünk ezt az áldást a jövő nemzedék számára biztosítani.

A történelem példákkal szolgál, hogy a tudományok tetőpontjáról egyes államok sőt tudatlanságba sülyedtek. A szabadelvűség is aláhanyatlak, sőt kivész onnan, ahol nem ápolják.

A jövő nemzedékről gondoskodnunk kell.

Ha a gyermek anyjaesinál kezében van, nem szabad csak úgy hetenkint meglátogatni, vajjon él-e még, hanem eleddel kell neki adni. Az állami ellenőrzést én nem tartom elég biztosítéknak arra, hogy a felekezeti iskolákban a gyermekek valóban helyes irányban neveltetnek, mert ezt ellenőrizni nem lehet. A tanfelügyelő bepillanthat a végzett studiumba, az iskola felszerelésébe stb., de maga a benső ember nevelését nem ellenőrizheti.

A liberális eszmék csak liberális iskolákban ápolhatók. Gondoskodni kell az államkormánynek első sorban tanítók neveléséről. Ez nagyon sürgős. A tanítóhiány nyomai kezdenek mutatkozni s a felekezetek saját céljaikra képezdöket állítanak.

Dehát ne appelláljunk folyton a miniszterre! Nézzük csak, hiszen társadalmilag is lehet itt tenni valamit.

Országgyűlési képviselőnkől megkivánjuk, hogy beszéljen nekünk a quótáról és egyéb politikai dolgokról. Vajjon nem volna itt az ideje, hogy azt is elvárjuk a jövő beszámolón: mit tettek honatyáink a közoktatás érdekében?

A társadalom nines megelégedve a tanítókkal? Miért nem követeli tehát a törvényhozóktól, hogy képzettebb tanítókról gondoskodjanak? A tanítóképzést feltétlenül az állam teendőjévé kellene tenni s törvényileg kimondani, hogy ezután nyilvános iskolákban csak az állami intézetekben képesített tanítók működhetnek.

Igy gondoskodhatnánk a jövő nemzedék neveléséről és a liberális eszmék fennállásának biztosításáról.

A „FELVIDÉKI SZEMLE” GYÁSZÁ.

† Hedrii HEDRY BERTALAN Sárosvármegye árvaszéki ülnöke, a „Felvidéki Szemle” szerkesztője f. hó 6-án éjjeli 11 órakor agy szélhűdés következtében hirtelen elhunyt. Családja a halálesetről a következő gyászjelentést adta ki: Özv. hedrii Hedry Bertalané, szül. Nehrer Aranka ugy saját, valamint kiskoru gyermekei: Aranka, Sándor, Bert, Miklós, és Erzsébet nemkülönben számos rokonai nevében fájdalomtelt szívvel jelenti felejthetlen férje illetve apjuk és rokonuk hedrii Hedry Bertalan urnak, Sárosvármegye árvaszéki ülnökének, a „Felvidéki Szemle” szerkesztőjének, f. hó 6-án éjjeli 11 órakor hirtelen halála folytán élete 46-ik, boldog házassága 13-ik évében történt gyászos kimúltát.

S a férfi oly tekintettel nézett a nagy urra, amelyben a gunynak és a metsző kárörömnek gyönyöre vetekedett a lesújtó megvetéssel.

— Mert az a boldogtalan megesalt engem és én ezt tudtam... Hát így volt. Régi dal. Ostoba és banális, mint a szerelem maga. Fölvetettem magamnak a kérdést: elkergessem? Vagy párbajra kényszerítem és megöljem a szeretőjét? Nem teszem — gondolám — egyiket sem. Ezt a párbajt országos botrány követte volna s a fölkavert erkölcsi piszok minden bizonnyal engem is megfojt. Már én pedig élni akartam. De meg akartam öt ölni és ellenfeletem is... Es képzeld, tisztelt barátom, képzeld!... Ez az ördögi terv, aminőt csak egy vérg sörtött ember gyalázatos bosszuja találhatott ki — én nekem sikerült, mert vannak, süketnek, butának... érted?... butának és komisznak tetettem magam, csakhogy ne akasszam meg munkájában az asszonyt, aki szeretőjét a esőkjával, öntudatlanul, a szerelmi téboly kábitó gyönyörei között gyilkolta meg. Hahaha! Kegyelmes uram, nemde, undorító az ilyen ember, mint én, aki röhögni tud azon, hogy ellenfele talán még évekig fogja hurezolni nyomorult tüdejében a halált, amig valamelyik tünderszép temetőben — talán épen Arkóban — végre összerogy és kifujja párját, mint egy beteg állat.

S a férfi még egy utolsó tekintetet vetve a halálsápadt nagy urra, távozófélben így szólt:

— Isten veled, kegyelmes uram! Remélem, természetesen találod, hogy végre őszinte voltam és beleegyezél abba is, hogy bár örökre elbucszunk egymástól — ne szorítsuk meg az egymás kezét.

A kedves elán délután 5 óra szertartásai szerint a helybeli sarkort. Az engesztelő róm kath. főtem-geli 9 órakor fog felelt!

Kora hajnalán a városban s töltötte el mindretett és becsült, hogy mily igazi és visszamaradt özye azon körülmény, adta a kilincset egy nemesen érző főisp- reggel 7 órakor immár özyegy legelső az alispán megjelent a halot üdülő Usz Antal mán sürgönyileg özyegynek, s rögt- tésen jelen legyen, ment végebe. Meg- részvét, a megbold- nokon kívül a vár jelent meg. Megje- vmegyei, a polgar- tisztikar, a törvény- ügyigazgatósági, a más notabilitás. A temetésnél két út- hátán feküdt, úgy, alóluk. — Koszoru jó férjének. Anyós- vejének; Neu decke Béla és Cornélia, nélia, Irma, és Au Sárosvármegyei tisz- Melánia és Schmi- 9-én. kedden

ban engesztelő sze- ujra megjelent a az élen és igen so- mán azután még elnöklete alatt ren- elnök megkapó von- emlékezett meg am- csapás felett, mely- sen pedig a meg- gazdag tisztviselő- barát s a legjobb- miért is szomorú- hogy ezen megren- fájdalomt és mély- családnak a megye- felvett jegyzőköny- történt.

Az oly hirte- kiszakított elhunyt- vét különben város- részvét a mélyen- vesztéséget szenved- kihez a részvétnyil- halomszámra érke-

— Az eperjesi- lóknak az 1898/9- szeptember 1. 1. 8--12-ig) a) az is- illetőleg újraoltási- hó 4-én lesz a „V- és pótló-vizsgálato- Az egész évi tand- intézvény szerint- vételi díj 4 frt; ifjusági könyvtára- Az egyházi ének- belépő tanulónak sz- 7. §.), vajjon fia az- fogja-e tanulni a g- a pótló tárgyakat, u- irodalom bővebb n- görög remekirók n- fordításban) s a- alapvonalaít; b) a- elemekkel), mely tá- (törv. 1. §.) Eper- A kir. kath. főgymn- — Helyreigazit- helyen helyre iga- rint mult számun- Kutónovics József- követett volna el, közlés téves infor- elhunyt szerkeszt- volt sováron a k- most már elhunyt

— Az „Eperje- páros alosztálya ál- délután 2 órakor- megtartandó orsz- kerékpárversenyek- országúti bajnoksá- zart. Start: az epe- budaméri koresmá-

A kedves elhunytak drága tetemei f. hó 8-án délután 5 órakor fogtak a róm. kath. vallás szertartásai szerint a fő-utczai 73. számú házból a helybeli sírkertben örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő szent mise áldozat pedig a róm. kath. főtemplomban f. hó 9-ik napján reggeli 9 órakor fog a Mindenhatóknak bemutatni.

Hú emlék és áldásos béke lebegjen porai felett!

Kora hajnalban villámgyorsan terjedt el a hír a városban s ámulattal vegyes megrendüléssel töltötte el mindenki keblét. Hogy mennyire szeretett és becsült hivatalnok volt a vármegyének, hogy mily igaz és megalázó volt a sajnálkozás a visszamaradt özvegy iránt, azt eléggé bizonyítja azon körülmény, hogy a condoleálók egész serege adta a kilinest egymás kezébe. Maga a mi szeretett, nemesen érző főispánunk volt a legelső, ki vasárnap reggel 7 órakor levélben fejezte ki részvétét az immár özvegy feleségnek, s 8 órakor ő volt a legelső az alispán társaságában, ki személyesen is megjelent a halottas házban. A csizi fűrdőben üdülő Usz Antal árv. elnök még a délelőtti folyamán sürgönyileg fejezte ki mély részvétét az özvegynek, s rögtön után indult, hogy a temetésen jelen legyen, mely f. hó 8-án d. u. 5 órakor ment végbe. Megható módon nyilvánult a közrészvét, a megboldogult irányában itt is. A rokonokon kívül a város intelligenciájának nagy része jelent meg. Megjelent a főispán vezetése alatt a vmegyei, a polgármester vezetése alatt a városi tisztikar, a törvényszéki, a járásbírósi, a pénzügyigazgatósági, az ügyvédi, az orvosi kar s számos más notabilitás. Az eperjesi dalkar is részt vett a temetésnél két énekszámmal. Koszoru, koszoru hátán feküdt, úgy, hogy a koporsó alig látszott ki alóluk. — Koszoru adott az elhunyt neje — kedves jó férjének. Anyósa özv. Nehrer Agostnő szeretett vejeinek; Neu decker József őrnagy és neje, Nehrer Béla és Cornélia, a roznayói rokonok u. m. Cornélia, Irma, és Anna. A szeretett tisztársnak — Sárosvármegyei tisztikara. Sarlayné sz. grf. Nyáry Melánia és Schmidt József utolsó üdvözlését.

9-én kedden reggel a róm. kath. főtemplomban engesztelő szent mise áldozat volt, melyen újra megjelent a vmegyei tisztikar a főispánnal az élén és igen sokan még. E nap délelőtti folyamán azután még a sárosvármegyei árvaszék Usz elnöke alatt rendkívüli ülést tartott, melyen az elnök megkapó vonásokban, s mély megilletődéssel emlékezett meg ama — szerinte — szomorú és súlyos csapás felett, mely Sárosvármegyei tisztikarát, különösen pedig a megyei árvaszékét az érdemekben gazdag tisztviselő, a tiszta jellemű ember, a jó barát s a legjobb tisztviselő elhalálozásával érte, miért is szomorú kötelességének tartja emlíetve, hogy ezen megrendítő és érzékeny csapás feletti fájdalomát és mély részvétét a gyászba borult családnak a megyei árvaszék nevében kifejezze a felvett jegyzőkönyv másodpéldányán, mi meg is történt.

Az oly hirtelenül szerető családi köréből kiszakított elhunyt javakorabeli férfiú iránt a részvét különben városszerte nagy. De legnagyobb a részvét a mélyen megszorodott szívű, súlyos veszteséget szenvedett, gyászba borult özvegy iránt, kihez a részvétnyilatkozatok, levelek és sürgönyök halomszámra érkeznek.

H i r e k.

— Az eperjesi kir. kath. főgymnasiumban a tanulóknak az 1898/99 tanévre való felvétele f. é. szeptember 1., 1. és 3-án eszközöltetik (reggeli 8-12-ig) a) az iskolai, b) születési és c) első, illetőleg újraoltási bizonyítvány alapján. Szept. hó 4-én lesz a „Veni Sancte.” A felvételi, javító és pótló-vizsgálatok napjai: aug. hó 30. és 31-ike. Az egész évi tandíj 30 frt, mely összeg miniszteri intézkedés szerint négy részben fizethető. A felvételi díj 4 frt; a vegyes díj 2 frt. (Értesítőre, ifjusági könyvtárra s egyéb iskolai szükségletekre.) Az egyházi ének díja 50 kr. Az V. osztályba belépő tanulóknak szülője köteles kijelenteni (Rendt. 7. §.), vajjon fia az 1890. évi XXX. t.-ez. értelmében fogja-e tanulni a görög nyelvet és irodalmat, avagy a pótló tárgyakat, u. m. (tört. 2. §.) a) a magyar irodalom bővebb megismertetését, kapcsolatban a görög remekírók műveinek ismertetésével (magyar fordításban) s a görög irodalom és művelődés alapvonalait; b) a rajzot (mértani és szabadkézi elemekkel), mely tárgyak az illető tanulóra kötelezők (törv. 1. §.) Eperjes, 1898. augusztus havában. A kir. kath. főgymnasium igazgatósága.

— Helyreigazítás. Erkölségi kötelességünk e helyen helyre igazítás képen felemlíteni, miszerint mult számunkban közölt hírnök, mintha Kutónovics József soóvári körjegyző sikkasztást követett volna el, nem felel meg a valósnak és a közlés téves információ alapján. Az e hó 6-án elhunyt szerkesztő különben 5-én személyesen volt soóváron a közlésért bocsánatot kérni, mit a most már elhunytak megadni kell.

— Az „Eperjesi Torna- és Vivó-Egyesület” kerékpáros alosztálya által 1898. évi szeptember hó 25-én délután 2 órakor az eperjes-kassai országúton megtartandó országos országúti és bajnoksági kerékpárversenyek feltételei: I. Felsőmagyarországi országúti bajnoksága 50 kmtr.-re: felsőmagyarországi zárt. Start: az eperjesi vámsorompónál; forduló a budaméri kocsmanál — zászlóval jelezve. Minimá-

lis idő: 1 óra 45 perc. Tét 4 korona. Díjazás: I-sőnek: „Felsőmagyarországi országúti bajnoka 50 kmtr.-re 1898-ra” ezim és aranyérem bajnoki szallagon; 2-iknek: diszitett ezüstérem; 3-iknek: ezüstérem; 4-iknek: bronzérem. Ha a fennálló hazai recordot (1 óra 34 perc) megjavítja, külön record-érem; ha a távot nem futja be a minimális idő alatt, úgy 1-sőnek: diszitett ezüstérem; 2-iknek: ezüstérem; 3-ik és 4-iknek: bronzérem. Győztes a bajnoki címet évente egyszer az Eperjesi Torna- és Vivó-Egyesület által kiirt országos verseny alkalmával megvédeni tartozik, de az aranyérem végleges birtokába megy át már az első győzelem után.

II. Egyleti juniorok versenye, zárt, 4 kmtr.-re, csakis az Eperjesi Torna- és Vivó-Egyesület tagjai részére, kik kerékpárversenyen első díjat még nem nyertek. Tét 2 korona.

Díjazás: I-sőnek: diszitett ezüstérem; 2-iknek ezüstérem; 3-ik és 4-iknek (ha legalább hat indul): bronzérem.

III. Seniorok versenye, 4 kmtr.-re, felsőmagyarországi zárt, oly kerékpárosok részére, kik kerékpárversenyen első díjat még nem nyertek. Tét 2 korona.

Díjazás: I-sőnek: diszitett ezüstérem; 2-iknek ezüstérem; 3-ik és 4-iknek: bronzérem.

IV. Tételverseny, országos zárt, 8 kmtr. Tét 4 korona.

Díjazás: I-sőnek: diszitett ezüstérem és tiszteletdíj; 2-iknek: ezüstérem; 3-ik és 4-iknek: bronzérem.

V. Vendégek versenye, országos zárt, 4 kilométer, az eperjesiek kizárásával. Tét 2 korona.

Díjazás: I-sőnek: diszitett ezüstérem; 2-iknek ezüstérem; 3-ik és 4-iknek: bronzérem.

VI. Vigasz-verseny, 4 kmtr., minden kerékpáros részére, ki e versenynapon indult, de díjat nem nyert. Tét nincsen.

Díjazás: I-sőnek: ezüstérem; 2-iknek: bronzérem.

Versenyszabályok:

1. A „felsőmagyarországi zárt” versenyben indulhat Máramaros-, Ung-, Bereg-, Zemplén-, Szabolcs-, Borsod-, Gömör-, Zólyom-, Sáros-, Szepes-, Liptó-, Turóc-, Trencsén- és Nyitra-megyék minden oly uri kerékpárosa, ki valamely felvidéki sportegylet vagy a M. K. Szöv. tagja és legalább 6 hónapja a felvidéken állandó lak-hellyel bír, mit a nevezésen igazolni tartozik.

2. Óvás esetén az amateurság igazolására kizárólag a M. K. Szöv. amateur-igazolványa szolgálhat, feltéve, hogy a jury az óvásnak egyáltalán helyt adott. Ez iránybani óvásnak csakis a verseny előtt van helye.

3. A IV. és V. számú versenyekben indulhat bármely amateur-kerékpáros, tehát nem egyleti tagok is.

4. Minden nevezés a választmány által — indoklás nélkül — visszautasítható.

5. A nevezések az „Eperjesi Torna- és Vivó-Egyesület titkárságának” ezimére Eperjesre küldendők, a tét melléklendő. — Nevezési blanketták ugyanott kaphatók.

6. Minden nevezésnek tartalmaznia kell:

- a) a versenyszám megjelölését;
- b) a versenyző nevét;
- c) a „ állását;
- d) a „ lakását;
- e) a „ versenyöltönyének és színeinek leírását;

f) a tétet;

g) az egylet megnevezését, melynek a versenyző tagja és annak láttamozását.

A szabályoknak meg nem felelő vagy tét nélküli nevezések el nem fogadtnak.

Nevezési zárlat: 1898. évi szeptember hó 20-án esti 8 óra.

Kimerítő ünnepi sorrend később küldetik szét. Kelt Eperjesen, 1898. évi augusztus hó 1-én.

Az Eperjesi Torna- és Vivó-Egyesület kerékpáros alosztálya nevében: Dresdner Armin, titkár. Mattyasovszky György, alosztály-elnök. Mikolík István, I. kapitány.

— Meghívó. Az alakítandó „Szepesti bányászok kerékpár egylete” folyó évi augusztus hó 14-én d. u. 4 órakor Thurzó fűrdőn tartandó alakuló közgyűléséhez van szerenczénk ügyünket felkaroló támogató kerékpárosokat tisztelettel meghívni.

Tárgysorozat:

1. Elnöki üdvözlő.
2. Alapszabály megállapítása
3. Tisztikar választása
4. Indítványok.

Az igaz tisztelt vendégek a helybeli kerékpárosok által a városház előtti téren d. u. 2 óra 30 perczkor fogadtnak, honnan 3 órakor indulás Thurzó-fűregre.

Este a vendégek tiszteletére a fűrdő nyaraló közönsége által 1 frt belépti mellett hangverseny rendeztetik, melynek jövedelme fele részben a megalakult kerékpár egyet — felerészben pedig a thurozó fűrdő szepitő, alap javára fordittatik. kerékpárosok nem fizetnek.

Gölnicbánya, 1898. augusztus hó 6-án. Az előkészítő bizottság.

Az E. T. és V. E. kerékpárosai Mikolík kapitány vezetése alatt indulnak d. u. 1 órakor a Berger kávéházról.

— Városi közgyűlés. Augusztus hó 6-án délután, Mandics polgármester elnöke alatt tartott városi közgyűlés tárgyai voltak: 1. Elnöki előterjesztés a városi képviselői tagok sorában előfordult változások ügyében. 2. A városi szabályrendeletben körvonalozott szakosztályok megalakítása tárgyában. 3. Vármegyei törvényhatósági bizottság jegyzőkönyv-kivonati értesítése a hat krajezáros szeszfogyasztási illetékszedési jogosultság tárgyában. 4. Pénz- és gazdasági szakosztály véleményes jelentése a Szt. László-hegyi (Vilcezhegy) hid- és szekérut kiépítése tárgyában. 5. Ugyanezen szakosztály jelentése a Vilcezhegy épületek átalakítása, illetve kijavítása tárgyában. 6. Ugyanezen szakosztály jelentése a kéményseprési szabályzat módosítása tárgyában. 7. A Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület kérvénye a f. é. október első napjaiban tartandó kiállítás támogatása iránt. 8. Városi tanács előterjesztése az adóhivatal helyiségeinek kibővítése céljából szükségessé vált építkezés tárgyában. — A hozott határozatokra a jövő számban térünk vissza.

— Új vasutunk. A kereskedelemügyi miniszter Szalay Agost vállalkozó eperjesi lakosnak, az Eperjestől Czemthefűrdőig szabványos gőzmozdonyu helyi érdekű vasutonra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

— Hymen. Passuth Ferencz, a szekesői járás szolgabírója f. hó 7-én eljegyezte Eber Károly urnak (Budapest) Emmyke leányát Bártfűfűrdőben, hol nemrég a jegyespár együtt lépett fel egy jótékony célra rendezett szindarabban.

— Szepesség aratása. Mint levelezőnk írja: Lőcsén és környékén az aratási munkálatok már megindultak. Az oszérés jó hatással volt a termésre Most, hogy szép az időjárás, kettőzött erővel szorgoskonnak a termés behordásával. Most csak a rozs és buza aratását végzik, míg az árpát csak később fogják aratni. Ha a kedvező időjárás tartos lesz, a gazdák kielégítő termésre számítanak, mely némileg kárpótolja őket a jégkárért. A burgonya jó termést ígér.

— Kivándorlás a hazából. Szepesmegyében egyre nagyobb mérveket ölt a kivándorlás. Az alispáni hivatal jelentése szerint az év első felében 119 utlevelet adtak ki. de igen sokan utlevél nélkül mennek, úgy hogy legalább kétezerre becsülhető a kivándorlók száma.

— Sikkasztó erdővéd. Pisztrivszki András a jászóvári prépostságnak monáji birtokán mint erdővéd volt alkalmazva. Julius hó folyamán mintegy 150 frt értékű fát eladott és az összeggel megszökött. Némelyek azt mondják, hogy Nagy-Ida felé vette útját. Kaffka Béla az uradalom tisztartója a feljelentést megtette ollene.

— Egy millió korona kulturális célra. Iglórl jelentik: Igló város képviselőtestülete több kulturális feladat megvalósítása céljából minap tartott közgyűlésén egyhangulag elhatározta, hogy egy millió korona törlesztési kölesont vesz föl.

— Attérés. Káposztafalun (Szepesmegyében) aug. 1-én Klíng Julianna ág. hitv. hajadon visszatért a katolikus egyház kebelébe, a mely alkalommal fényes isteni tisztelet volt a templomban s a helybeli plébános megható beszédet tartott.

— A kath. legényegyesületek országos szövetéségének kassai nagygyűlésére nagyban folynak az előkészületek. Az egyesület tagjai, az iparos ifjak serényen dolgoznak, sürgőnek-forgognak, hogy egyesületük minden zuga, az ünnepnek megfelelő legyen A napi fáradságos munka után, szép egyesületük falai között látjuk őket, hol szakmájuknak megfelelőleg, festenek, mázolnak, vakolnak, varnak, diszitenek. Az egyik csoport Tattárszky Gyula lelkes titkáruk vezetése alatt szaval, színi próbákat tart, a másik Bezsilka Vilmos buzgó karmesterük dirigálásánál énekel stb. Egyszóval, rendkívül mozgalmas élet van most egyesületükben. Adja Isten, hogy minden úgy sikerüljön, a mint azt e lelkes ifjucsapat buzgalma és törekvése megérdemli.

— Egy német protestáns egyet adakozása magyar protestáns egyháznak. Lőcsői tudósítónk írja: A schleswing-holsteini Gusztáv Adolf egyesület a löcsői járásban fekvő Ruszkin evangélikus egyházközségnek tömplomépítési célra 8000 márkát adományozott.

— Négylábu fecske. Most a nyári kacsaárás idejében nem éppen szokatlan, de annál hitelesebb az a hír, hogy Tápó-Sülyön egyik fészekben négylábu fecskét fogtak: kettő a rendes helyén, kettő meg a hátán nőtt ki s így az irigylésreméltó fecske, ha kedve tartja, akár a hátán is sétálhat.

— Tüzeset. F. hó 5-én, pénteken délután 2 óra után tűz támadt a Kálvária mögött, mely két házikót hamvasztott el: Gresó Jozsef és Kozma Jánosé. A tűz a kéménytől eredt, mely a száraz szalmafedelet pár pillanat alatt lángra lobbantotta. Biztosítva csak részben volt.

— Fuzionáló lapok. A szekes főváros két legfiatalabb napilapja, az „Országos Hírlap” és a „Budapesti Napló”, szept. 1. „Országos Napló” név alatt fuzionál. Az erre vonatkozó szerződést a minap kötötték meg Marienbadban. Az új lap főszerkesztője Braun Sándor lesz, míg Mikszáth Kálmán neve, mint „lapvezére” fog az „Országos Napló”-n szerepelni a melynek részére már külön palotát építettek a József-köruton.

— Az irz. hitközség beiktatása. Fényes ünnepségek között iktatta be az irz. hitközség ujonnan

megválasztott rabbiját és hitszónokát: vasárnap Klein József dr. Pollner Leó előjáró vezetése alatt egy küldöttség ment Klein dr. elő egész Miskolcra, hol a hitszónokot üdvözlötték. Délután 3 óra 26 perczkor érkezett meg a vonat, melyen a rabbi utazott, a pályaudvaron Hollender Lajos dr. üdvözölte egy rövid beszédben a megválasztottat, mire az meghatottan válaszolt. A pályaudvarból hosszú kocsisorban kísérték a hitközség előkelő tagjai Klein József dr. a Rákóczi-köruti imaházban hol Moskorics Jakab dr. a hitközség elnöke ékes szavakban üdvözölte a rabbit, egyben helyére vezette. Egy zsoltár eléneklése után Liebermann Kálmán főrabbi adta a beiktatott rabbinak a szószéket, mire Klein József dr. elmondta székfoglaló beszédét magyar nyelven. A szónoklatában a vallás és a hitbuzgóságról elmélkedett a rabbi és nagy hatást keltett. Különben a beszéd a legszébbek egyike volt, tele költői gondolatokkal és fordulatokkal. Befejtével számosan siettek a hitszónokot üdvözölni. Még a hymnust énekelték el és ezzel a beiktatási ünnepség véget ért. Este a kassai társaskör helyiségében közvacsora volt melyen igen számosan vettek részt. Többen mondtak felköszöntőt, úgy, hogy a kedélyes vacsora az éjjeli órákban nyult bele.

— Egy főmérnök juhileuma. Desseffy Ferencz eperjesi főmérnök vasárnap, e hó 7-én ünnepelte 25-dik évfordulóját annak, hogy a kassa-oderbergi vasúttársulat szolgálatába lépett. Iglóáról, Kassáról és Poprádról rándultak át a pályatársak a jubileumra. Grad Sándor mérnök az eperjesi osztály-mérnökség nevében meleg szavakban üdvözölte az ünnepeltet, hangsúlyozván, hogy ő, valamint hivatalársai, valamint a multban úgy a jövőben is készséggel fogják a jubiléumot a társulat érdekében kifejtendő munkájában tőlük telhetőleg támogatni. Remek beszédje végével lehullt a lepel az igen sikerült arcképről, mellyel a kollegák az ünnepeltet ez alkalommal megtisztelték. Üdvözlő táviratok özönével érkeztek, a többi közt Péchy Zsigmond abaujornavármegyei főispántól. A szép ünnepélyt kedélyes társaság követte, melynél egymást követték a szellemesnél-szellemeőbb pohárköszöntők.

— Véletlen áldozata. Zajacz András tehenész volt egy katonai hu.-szállítónál s a vágóhidra szokta volt hajtogatni az ökröket, a hol hasznát vették az ügyes embernek legáltalában a marhatisztításnál. Megtörtént azonban, hogy a mint a vágóhidra a már leölt ökröt húsát tisztogatta, a mészároslegény által a marha testébe további feldolgozás céljából beszurt kést nem vette észre s olyan szerencsétlenül ment neki a kezével, hogy ütéreit átvágta s bár az orvosok a kellő kötések alkalmazásával megmentették volna, de időközben a szerencsétlen abban a reményben, hogy az aszszonyok által ajánlott mindenféle szerkekkel előbb gyógyul ki, sebét állítólag maga kezdte kezelni. A baj ennél fogva természetesen egyre veszedelmesebb lett, úgy, hogy kórházba is vitték, de már nem lehetett segíteni rajta s rüncmesak a nagy vérvesztés, de valószínűleg vé mérgezés folytán a hó 3-án meghalt — feleségének s két apró gyermekének hátrahagyásával.

— Fogyasztási szövetkezet Zsadányban. Kós Béla főszolgabíró és Szepkó Róbert kir. járásbíró kezdeményezéséből a mult hó utolsó napjainak egyikén népes értekezlet volt Zsadányban egy ott felállítandó fogyasztási szövetkezet létesítése ügyében. Az értekezlet az alakuló közgyűlésig elnökül Szepkó Róbert járásbíró, s jegyzőjéül Kempelen Béla szolgabíró egyhangulag megválasztván, elnök szép szavakban fejtegette a szövetkezet tervezetét. Múrfy Géza ügyvéd felveti a kérdést, vajlon a szövetkezet önállóan állítás-e fel, avagy mint valamely nagyobb szövetkezet fiókja alapíttassék. Az értekezlet elhatározta, hogy a szövetkezet körébe bele fog vonatni Zsadányon kívül Nádas, Szkaros, A. és F. Mislye. Az értekezlet az előmunkálatokra egy 3 tagú végrehajtó bizottságot küld ki, melynek tagjai Szepkó Róbert (Zsadány), Kovács Géza (Nádas) és Duschek János (A.-Mislye.) Eddig mintegy 150—180 részvény jegyeztetett.

— Tót ezred Amerikában. Megirtuk, hogy az Amerikába kivándorolt beregrákosaiak panaszkodó leveleket irnak haza, hogy őket az amerikai hadseregbe besorozták. Zempléni levelezőnk most a felsővidéki tótok önkéntes katonáskodásáról ad számot. Tudvalevő, hogy az országnak egyetlenegy megyéje sem ad annyi kivándorlót, mit Zemplén megye. Csapatostul hagyják el otthonukat, hogy Amerikában keressék meg kenyerüket. Három-négy esztendő töltenek künn Amerikában, dolgoznak, takarékoskodnak, négy év multán előggé meggyarapodva térnek vissza családjukhoz s itthon visszaszerzik elzalogosított földjeiket és új házat építenek az amerikai pénzből. Két hónappal ezelőtt mejd nem száz ember hagyta el Felső-Zemplént, hogy immár többé nem szokatlan uton keressék meg kenyerüket Amerikában. A kivándorlók most leveleket írtak haza s tudatják családjukkal, hogy nem sikerült rögtön foglalkozást kapni, hát beáltak — katonának. Egész ezred áll fegyverben s az egész ezredet Magyarországba kivándoroltakból állították össze. Most még jó dolguk van, mert csupán csak gyakorlatokat végeznek s a fizetés kijár nekik: naponta két dollár, a melyből élelmezni kell magukat.

Az ezred még nem indulhat a kubai harezterre mert a vezényszó angol és az ezred katonái még nem értik az angol szót. Egyik-másik kivándorló már nagyobb összeget is küldött haza családjának a megtakarított zsoldjából.

— Óvatosság a cselédek felfogadásánál. Kovaliczky Sándor eperjesi lakos kárára ennek cselédeje, kit Kilián Katalin névre kiállított könyvvel fogadott fel, az uraság távolléte alatt mindenféle ezüst- s finomabb ruhaneműeket — néhány száz frt értékben — ellopott s megszökött. A rögtön megejtett nyomozás eredményre vezetett: a cselédet a lopott tárgyak nagyobb részével Krompachon, éppen midőn egyes ékszertárgyakon az ékszerésznél tul akart adni, sikerült kézrekeríteni s a vizsgálatból kiderült, hogy a jómádár nem Kilián Katalin, de Polosko Mátyásné szül. Zselonka Katalin, ki többrendbeli lopás miatt már nyolcz ízben volt büntetve.

Abauj:

* Kiténtetés. A király Kesáry Jánosnak, a szepes-olasi takarékpénztár igazgatójának, a tanügy terén szerzett érdemei elismerésül, az arany érdemkeresztet adományozta.

* Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Maschl József és Dittler Ferencz okleveles polgári iskolai tanítókat a kassai áll. polg. iskolához XI. fizetési osztály 3. fokozatába segédtanítókká nevezte ki.

* Templomszentelés. Az apácza templom felszentelése, melyet tudvalevőleg most javítanak, e hó 21-én fog ünnepélyesen megtörténni.

* Vonatösszeütközés a kassai pályaudvaron. Könyven végzetessé válhatott volna az a baleset, a mely a minap történt a kassai pályaudvaron E hó 5-én délelőtt 11 óra 20 perczkor is tolatott egy tartalékvonatot az ujhelyi sín páron, elfeledkezvén arról, hogy 21 óra 25 perczkor kell az 1562, számú tehervonatnak Miskolcra felől beérkeznie. Így történt, hogy a két vonat meglehetősen menetbeséggel közlekedett egymás felé.

A tehervonat mozdonyvezetője, Komáromi Gusztáv nem állhatott meg, mert nem sejtette a veszedelmet. Num tételezhette fel, hogy a helyi viszonyokkal ösmerős s itt tartózkodó mozdonyvezető úgy jöjjön az ő vonatának, hogy összeütközés történjék.

A tartalékvonatot vezetője azonban észrevette, hogy a következő perczben a két egymásnak rohanó vonat a váltón összeütközik. Nem használt azonban sem a teljes fékezés, sem az ellengőz, a helyi vonat gőzöse nekiment a tehervonatnak, oldalba ütötte s három kocsiját kilökte a vágányokból. Ezeket a tovább haladó vonat egy darabig maga után vonszolta. De azután mindjárt megállt a vonat s akkor látható volt a pusztulás. Az 1072. kocsis oldalra fordult s teljesen összetört. A benne levő Csányon felvett liszt zsákostul egymásra dőlt, a 22224. számú kocsis is kisiklott s jelentékeny sérülést szenvedett, a harmadik is kisiklott de sérülése csekélyebb. A többi 68 kocsis sérültetlen maradt. A helyi tartalékvonatot gőzöse is megsérült.

Természetesen minden közlekedés fenakadt a sineken fekvő akadály miatt a munkások egész raja fogott azonnal munkához, hogy a kocsikat eltakarítsák, a megrontott sinhalózatot helyrehozzák és a közlekedést helyreállítsák.

Ezer szerencse, hogy ez a baleset tehervonattal történt, mert ha pl. a Budapestről jövő személyvonattal történik ez, előre beláthatatlan katasztrófa következett volna be.

* Katonatisztek házassági ovadáka. A közigazgatási bíróság legutóbbi ülésén a sokat vitatott kérdéssel foglalkozott, vajjon a katonatiszti házassági ovadék után járó jövedelem a tökékmamat és járadék adó tárgya-e vagy sem? A bíróság a következő határozattal döntött a kérdésben:

A katonatiszti házassági ovadék után járó jövedelem tökékmamat- és járadék-adó tárgyat képezi, kivéve:

- I. Ha a katonatiszti házassági ovadék adómentes értékpapirokból áll.
- II. Ha a házassági ovadék a nő vagyonán van jelzálogilag biztosítva.
- III. Ha a házassági ovadék a férj vagyonán van jelzálogilag biztosítva, de ebben az esetben az adómentesség feltétlenül csak a házasság tartalmára terjed ki, ellenben a nő özvegyiségének időtartamára csak akkor, ha a jelzálogul szolgáló vagyon tulajdonjoga vagy haszonélvezete az özvegyre száll.
- IV. Ha a házassági ovadék a házastársak közös vagyonán van jelzálogilag biztosítva, szintén a II., illetve három pontban megállapított elvek nyerne meg megfelelő alkalmazást.

* Kinevezés. Részinkó Béla kassai kir. törvényszéki segédjegyző az ottani kir. ítélő táblához tanácsjegyzővé nevezetett ki.

* Kiténtetett községi bíró. Ó felsége a király Gurbály András, Sárosvármegye budaméri községi bírónak, hű és buzgó szolgálatai elismerésül, az ezüst érdemkeresztet adományozta.

* Nagy idők tanuja. Idősb Görgey János volt 1848—49-iki honvéd s megyei bizottsági tagaugaztus 5-én este 10 órakor életének 82-ik évében hosszas szenvedés után végelgyengülésben meghalt. A megdologolt földi maradványai augusztus 7-én d. u. 4 órakor foguak Gőnczön az év,

ref. egyház szertartása szerint a családi sírboltba örök nyugalomra tételni.

* A tüzerek gyakorlaton. A kassai 6-ik tüzerek ezred az évenként megtartani szokott gyakorlatokra vasárnap indult el Kassáról Kis-Idára. A gyakorlatok 17-ig tartanak, a mikor ismét egy napra Kassára vissza jönnek, hogy a király születésnapján rendezendő katonaparádén részt vegyenek.

* A féltékenység áldozata. Még javában nagy izgatottságban tartja az ország olvasó közönségét a nagy-szebeni szerelmi dráma, már is újabb bosszúlóról értesít bennünket munkácsi levelezőnk. Munkács város előkelősége nyári mulatságot rendezett a Fekete-hegy nevű üdülő-helyen. A közönség élén ott volt dr. Nagy Gyula kir. közjegyző is. Az alatt lakásán a honmaradt szolgálója vigan csevegett az ott állomásozó hadsereg egyik tagjával. — Javában folyt a kellemes társalgás, midőn megjelent a leánynak egy más, ugyancsak katona-ideálja. Hosszu szóváltás után a vitézek egyike vitriolos üveget kerített s ezzel végig öntötte a leányt, majd pedig gyufával meggyújtotta s bedobta a pinezébe s ennek becsukása után a kulesot elhajította. A lángban álló leány hangos vészkiáltásokat hallatott, melyek hallatára a hadfiak mindketteje neki látott a kuloskeresésnek a mit azonban a legszorgosabb kutatás daczára sem tudtak föllelni s kereket oldottak. A halállal tusakodó leány kiáltására később összefutottak a szomszédok is keresésére, megérkezett időközben a közjegyző is s miután fölfeszítették a pineze ajtaját, a leányt teljesen elszenesedve találták. A tetteseket a legerélyesebben nyomozták, de mindeddig meg nem állapíthatták kilétüket.

* „Hitszónok-rend“ ünnepe. Vasárnap ülte meg a helybeli Hitszónokrend alapítójának, sz. Domonkosnak ünnepét. Az egyházi ünnepély fényét nagyban emelte nagys. és főt. Kozora Endre kanonok gyönyörű egyházi szonoklata. A gyönyörű szonoklat nagy hatással volt a hívőkre s mindenki azon [meggyőződéssel] hagyta el a templomot, hogy vannak a kassai róm. kath. egyháznak még mindig hírneves szonokai. A magyar szent beszéd után következett a pontifikális nagy mise, melyet nagys. és főt. Medveczky kanonok celebrált. Délután a tót népnek Liteczky József a szomszéd kassaujfalusi plébános hirdette ékes szavakkal az Isten igéjét, mely után ünnepélyes körmenet tartott. Mig végre este P. Béla O. P. beszélt németül sz. Domonkos erényeiről. A város előkelőségei közül többen tisztelték meg a Domonkosok vendégszerető asztalát. Tisztokban sem volt hiány; elsőnek a rend perjele P. Hayde kelt fel, köszönetét fejezvé ki egy a közreműködőknek, mint pedig a vendégeknek; majd Münster Tivadar kir. tan. Kassa város polgármestere emelt poharat, kívánva, hogy ama jó viszony, mely az újabb időben Kassa város lakossága és a rend tagjai között fennáll, továbbra is virágozzék; mig Kozora kanonok a rendre, mint igazi magyar, hazafias szerzetetre s annak mostani magyar provinciálisára Szabó Szádokra üritette poharat.

Közgazdaság.

Szőlőszeti tanulmányut.

Az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület“ szőlőművelési és borászati bizottsága szeptember hó 11-től 18-ig terjedő időközben szőlőszeti tanulmányutat rendez.

A tanulmányut az alábbi szőlőtermelő vidékekre terjed ki:

a) A tokaj-hegylajai kirándulás.

A tályai, mádi, tarzali, tokaji, lizskai, tolelvai, bodrogh-zsadányi, sárospataki, kistornyai és szőlőskői állami, községi és magán szőlőbirtokok megtekintése. Sátoralja-Ujhelyen szőlőszeti értekezlet.

b) A beregszász-vidéki kirándulás.

A beregszászi, beregszász-vég-ardói, benei, nagy-muzsalyi magán és községi szőlőbirtokok megtekintése.

A kirándulás 8 napot venne igénybe, beleszámítva szeptember hó 10-ét, az összejövetel napját.

A tanulmányut Szerencséről indul ki szeptember 11-én és Beregszászon záródik szeptember hó 18-án.

A tanulmányut részletes tervezete a „Köztelek“ 51. számában jelent meg.

Részvételi díj.

A tanulmányutnak összes költségei maximálisan 60—70 frtot tesznek ki, bele nem számítva a Szerencsre való utazást és a Beregszászról való hazautazás költségeit.

A tanulmányozó társaság Sátoralja-Ujhelytől Beregszászig külön megrendelt ugyanazon osztályú kocsikban utazik s így nevezett utra nézve a részvételi díj mindenkire nézve egyformán vettetik ki.

Jelentkezés.

A tanulmányutban a résztvevők száma maximálisan 60-ban lett a rendező-bizottság által megállapítva, miután a nagyobb számú társaságnak a vidéken való elhelyezése és kocsiok való továbbszállítása nehézségekbe ütközik, másrészt a nagyon látogatott tanulmányuti kirándulások rendszeren az egyesekre kevés eredménnyel szoktak járnai.

A tanuló jelentkezők jelentkezői h. szükségessé, a meglátogató mazó füzet mé résztvevők köz érdekelt városi szőlőjtványtel szőlőbirtokosok pontosan értesít.

A tanulmányut jelentkezőkkel s azaz ezimeze beküld ezen összeg egy nem küldetik, vételi díj más s a költségek befizetendő.

Minden rándulásban jelentéseikkel zárhatók le a és biztosabban

A „Magyar meghaladták a füzeteit. A tragikus módon és leghiresebb Eneke“ ez. bájo magyarisábat hosszu életü válogatott mes figyelemmel, történéssé való bevezetéssel, orosz elbeszélő „A medve“ — kitünően fordít formáktól ideg kapó szerelmi elbeszélő irodai képviseli, ez a novellistánk, a legszebb elbeszám egy nag már ismert Me nyujtja, mely a megkapóan mindenki győz 15 krajczárjára. Róber (Wodiat minden könyv jelent füzetek bárkinek ingye

A századv modern férj a a mai napot?

Az aszso — Oh, r órakor fölolv „A Mars bolyg elő érdekes rés volt, amihez m „A nyugatafri

— Szép — Pont körben, fél 1 javítására ala vettem részt.

— Nagy — 12 ór — Okos — Délutá

darabból, ame hazafelé jötten találkoztam, a Csak tudnám.

— Szök — Igen. — És k — Még — A ka

tással? — Igen. — Akko — Nos? — A mi

A Mióta e meg volt ben épségben azo kel a termész lehetőleg gya statisztikus, szerek teljes isteneket, hog

A tanulmányutban való részvételre szóló **jelentkezések határideje augusztus hó 20-ika.** A jelentkezési határidő ezen korai bezárását az teszi szükségessé, hogy a pontos utiprogramm, valamint a meglátogatandó szőlőtelepek ismertetését tartalmazó füzet még idején el legyen készíthető és a résztvevők közt szétszórható; nemkülönben azon érdekelt városi hatóságok, gazdasági egyesületek, szőlőültetvénytelep részvénytársaságok és egyes szőlőbirtokosok a résztvevők számára idejében és pontosan értesíthetessenek.

A tanulmányutban való részvételre a **jelentkezések az OMGE. titkári hivatalához intézendők**, mely jelentkezésekkel egyidejűleg az előirányzott költségek fele azaz **30 forint az OMGE. pénztárára** ezimezve beküldendő. Oly jelentkezések, amelyekkel ezen összeg egyidejűleg az OMGE. pénztárába be nem küldetik, figyelembe nem vétetnek. A részvételi díj második részlete a jelentkezések lezárása s a költségek végleges megállapítása után lesz befizetendő.

Minden esetben kérjük a tanulmányuti kirándulásban résztvevni szándékozókat, hogy bejelentéseikkel ne késlekedjenek, mert minél előbb zárhatók le a jelentkezések, annál pontosabban és biztosabban állapítható meg az utiprogramm.

Irodalom.

A „Magyar Könyvtár“, melynek számai már meghaladták a félszázad, most küldi szét júliusi füzetét. A sort Cavallozzinak, a nemrég oly tragikus módon elhalt nagy olasz költőnek legszebb és leghíresebb munkája nyitja meg, az „Eneke Eneke“ ez. bájos verses dramelett, mely Radó Antal magyarisztában bizonytalán a mi szimpadainkon és hosszú életű lesz. Követi ezt Fáy Andrásnak válogatott meséi, melyeket kivált az iskolára való figyelemmel, Badies Ferenc, a kiváló irodalomtörténész válogatott össze és látott el magyar bevezetéssel. Az 55. szám Szalagubnak, a nagy orosz elbeszélőnek, egy kis regényét tartalmazza. „A medve“ — ez a czime az Ambrozovics Dezsőtől kitűnően fordított munkának — egy a társadalmi formáktól idegenkedő, érdekes karakternek megkapó szerelmi történetét mondja el. A magyar elbeszélő irodalmat e sorozatban *Ambrus Zoltán* képviseli, ez a mélyen érző, finom megfigyelésű novellistánk, a ki „Hajótörtek“ ezimel nyolcz legszebb elbeszélését adja itt ki. Végre az 57. szám egy nagy modern német írónak, a nálunk már ismert Meyert Konrádnak egy kis remekművét nyújtja, melyet úgy a lelki élet analysisénél, mint a megkapóan festett történeli háttérnél fogva mindenki gyönyörrel fog olvasni. Mind e füzetek 15 krajczárjával kaphatók a kiadó ezégnél: Lampel Róber (Wodianer F. és Fiai, Andrássy-ut 21.) és minden könyvkereskedésében. — Az eddig megjelent füzetek teljes jegyzékét a kiadók kívánatra bárkinek ingyen küldik meg.

CSARNOK

Innen-Onnan.

A századvégi mama. — Nos kedvesem, szól a modern férj a feleségéhez, hát mivel töltötöd el a mai napot?

Az asszony leveti a kalapját:

— Oh, ma tömördek dolgom volt. Kilencz óraker fölolvására mentünk X. asszonyhoz, aki „A Mars bolygó fővárosának arkitekturájáról“ adott elő érdekes részleteket. Mondhatom, igazi remekmű volt, amihöz méltán esatlakozott Y tanár fölolvására „A nyugatafrikai kabóczafélék végtagjairól.“

— Szép lehetett.

— Pont 10 óraker meeting volt a theozófikus körben, fél 12-kor pedig a rablógylkosok megjavítására alakult társaság választmányi gyűlésén vettem részt.

— Nagyszerű.

— 12 óraker megreggeliztem M. asszonynál.

— Okosan.

— Délután főpropát tartottunk abból az Ibsendarabból, amelyet a jövő héten előadunk. Mikor hazafelé jöttem, az utcán egy gyönyörű gyermekkel találkoztam, aki épen a lakásunk előtt játszott. Csak tudnám, hogy kié az az édes apróság?

— Szőke haja volt?

— Igen.

— És kék szeme?

— Még pedig milyen szép kék szeme:

— A kabátkája pedig tele volt sóska-mártással?

— Igen. Nagyon esunya volt a kis kabát.

— Akkor már tudom, hogy kié a gyermek?

— Nos?

— A miénk.

A szépítő-szerekről.

Mióta emberek vannak a világon, mindig meg volt bennük a vágy, hogy megtartsák teljes épségben azokat a külső testi előnyöket, amelyekkel a természet megajándékozta őket, sőt még lehetőleg gyarapítsák is azokat. S ha valaha akad statisztikus, aki össze akarja állítani a szépítő-szerek teljes és kimerítő lajstromát, az kérje az isteneket, hogy adjanak neki az ernyedetlen kitarás

és a mindentudás mellé olyan hosszú életét, amely tiszser meghaladja a többi halandókét. S ha aztán szerencsésen befejezné korszakalkotó munkáját, lenne abból olyan könyv, amelyhez képest a Tsung-dinasztia története — írta Lio-o-Peng kínai historikus, a kék gomb mandarinja — csak vékonyka füzet. Pedig Lio-o-Peng műve egymaga foglal el a pekingi császári könyvtárban egy óriási termet, s aki okulni óhajt az abban foglalt följegyzésekből, az kénytelen létrára fölállni, mert a könyv vastagsága kétszer is meghaladja a rendes emberi nagyságot.

S hogy miért éppen a nők azok, akik a szépítő-szerekért rajognak, azt érdekesen fejti ki a női léleknek egy kiváló ismerője, *Brantome* abbé, amikor ezeket mondja:

— Megértjük azt, hogy a nők szépsége a legdrágább kincs, és hogy minden eszközzel küzd megtartásáért. Mint Bayard, a gáncs és félelem nélkül való lovag, a nő is inkább hal meg a csataterén, semhogy legyőzöttnek vallaná magát az idő által. Bámuljatók az anya hőselkűségét, amikor gyermeke jóléteért szenved; megteik a lelketek áhitattal, amikor a martirok állhatóságáról olvastok régi legendákban? Pedig mi ez a divatos nő hősiességéhez és állhatatosságához képest, ha vérző lélekkel kell mindennap egy új ránczot elfődni, vagy egy nűanszszal mélyebben mártani esetét a festékbe. Ez az igazi vértanúság, ez a halált megvető bátorság, mert még tulvilági jutalomra sem számíthat!

Egy kis statisztikával szolgálók az utolsónak lefolyt tíz esztendőről. Nem is az egész világról szól, nem is az egész országról, hanem csak Párisról, arról a városról, ahol legjobban féltik a nők szépségüket, tün azért, mert ott legnagyobb az értéke. Főltaláltak és szabadalmaztak Párisban 1886-tól 1895 végéig 2986 fogszépítő- és fogtisztítószert, 649 hajnövesztő- és 960 szőreltávolítószert, komponáltak tizezernél több arczkenőcsöt, kotyvasztottak 5600 bőrfinomító vizet és valamennyinek akadt bőrvője, valamennyi főltaláló meggazdagodott.

Mert a féltett szépség a legjobb adóízető, és aki igéri, hogy megvédelmezi, tárt karokra talál. Hanem ennek a jélétnek, a modern kuruzslók meggazdagodásának van még egy külön, csaknem neveltséges oka is. Ugyanaz a statisztika, amelyből adatainkat merítettük, kimutatja, hogy ma már a férfinem csakugy használja a szépítő-szereket, mint az asszonyok. Allításának alapjául egy híres párisi kozmetikus üzleti könyve szolgál, amelyből átvette a következő érdekes adatokat: 640 vevő közül, aki arczkenőcsöt használta, 380 nő, 260 férfi; hajfestő-szert kértek tőle egy esztendő alatt 970-en, ezek közül 875 férfi és csak 95 nő. Depillátort (az arczról a szőrt eltávolító szert) megrendelt 26 férfi és 540 nő, mert van ám olyan kor, amikor a bajusz már a nők réme különösen ha nem a saját talajukon terem. Arczfestéket használt 1249 nő és 963 férfi és kiemelendő, hogy a legidősebb vevő egy nyolczvanhárom éves férfi volt, a legfiatalabb egy tizenkétéves kisasszony.

Ha az a sok szépítő-szer, mindegyik a maga hatáskörében, csak tízedrészben felelne meg a hozzá fűzött várakozásnak, már rég elérte volna az emberiség a szépség ideálját. A baj abban van hogy nem használunk semmit. A szépséget különben sem lehet megszerezni, hanem csak megvédelmezni. S ennek a módját megadta Eugénia eszszárné orvosa, *Vauban* dr., mikor azt kérdezték tőle, melyik a legjobb szépítő szer?

— Az egészség, válaszolá az orvos. — Tessék elhinni, hogy az egészséges ember szép ember.

Ninon de l'Enclos-t, aki szép volt még nyolczvanéves korában is, Richelieu herczeg egy-szer megkérdezte, mi az ő szépségének titka, mire így válaszolt:

— Ugy-e, nem vethetik szememre, hogy tulságosan hü lettem volna bárkihez? De az első szerelmemhez ma is hü maradtam... Találjátok ki, hogy ki lehetett? Tiszta és átlátszó, a hegyek közt született, a felhőkkel utazik, de bizonyos idő mulva megint visszatér a földre és áldás kíséri megjelenését. Ragyogóbb a legszebb gyémántnál; kis korában zengő a dala, de ha megnő, hatalmasabb a föld hatalmasainál... Nos hát, ki az én találos mesém hőse?

— A forrás rize, válaszolt Richelieu.

— Ugy van. Neki köszönhetem egészségemet és szépségemet, mindennap megfürdöm benne és soha sem számártejben, avagy pezsgőben, mint a hajdani Róma szépei. Az arczomat nem érintette sohasem festék; hajpor nem fészkelte be magát bőrom pórusaiba és azért vagyok szép — mert egészséges.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos.
HEDRY BERTALAN ÖZVEGYE.

Fouillard-selymet 65 krtól 3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai, stb. a legujabb mintázatok és színekben, valamint fekete, fehér és színes **Henneberg selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként** — a legdíszesebb szövés, szín és mintázatban. **PRIVAT-FOGYASZTÓKNAK** postabér és vámtelenesen valamint házhoz szállítva — mintákat pedig postafordultával küldenek. **HENNEBERG G. selyemgyár** (ca. és kir. udv. szállító) Zürichben. — Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó. — 2

Szülőknek!!

Iskolás gyermekek teljes ellátásra felvétetnek, Eperjesen Kút-utca 1. sz. a.

Havonként 2-300 forintnyi

mellékeresetet bárminő állásu uriember minden szakismeret és risiko nélkül kereshet — értékpapírok, illetve sorsjegy — társasági tagok toborzása által biztosan és tisztességes uton.

Ajánlatok sub. J. F. 7463. sz. a.

Rudolf Mosse,
Berlin S. W.

Vese, húgyhólyag, húgydara és köszvénybántalmak ellen, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által a **Lithion-forrás**

Salvator

sikerrel rendelve lesz.

Húgyhajtó hatását!

Kellemes ízű! Könnyen emészthető!

Uapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.
A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

1868. év óta bevált szer.

BERGER-féle gyógy-KÁTRÁNY-SZAPPAN

orvosi tekintélyek által ajánlva, Európa legtöbb államasában négyes sikerrel alkalmazatik

mindennemű bőrkütegek

ellen, nevezetesen idült pikkely-sömör, kocs s elődi kütegek, ugyisntén orz-szemérg, évr, fegydg, láb-izsda, fej- és szakállkorpa ellen. A Berger-féle kátrányszappan tartalma a fa-kátránynak 40 %-át és minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrányszappanoktól lényegesen különbözik. Csak azok elkerülése végett határoztunk Berger-féle kátrányszappan megrendelés s az ismeri védjegyre való figyelmeztetés kérését. Idült bőrbetegségeknek sikerrel alkalmazatik a kátrányszappan helyett a

Berger-féle gyógy-kátrány-kénszappan.

Amely esetben ezek jobbnak találtnak, csak a Berger-féle kátrány-kénszappan kérésű; minntén a külföldi utazások hatástanoknak bizonyosnak. A gringébb kátrányszappan az

arabér tisztálatságot

elővolttatás, a gyermeknek valamennyi betegségéi ellen feltulmáltan bőrtisztító mosdó s fürdészappan mindennapi használatul szolgál a

Berger-féle glicerín-kátrányszappan

36% glicerín tartalommal és 60mm illattal.

Az minden fajnak használati utalással együtt 35 kr.

A többi Berger-féle szappanokból különösen kiemelendők:

Bence-szappan a bőr ártalmára, **berax-szappan** pattanások ellen, **carbol-szappan** a bőr simítására himlőhelyeknél és mint fertőtlenítő szappan, **lehtyol-szappan** rheuma s arcvörösség ellen, **szeplő-szappan** igen hathatós, **Tannin-szappan** lábszárdús és hajkihullás ellen; **fog-szappan** a legjobb fogtisztító szer. A többi

Berger-féle szappanokat illetőleg utalunk a röpítőkre. Csak

Berger-féle szappanokat kell kérni, minntén a külföldi utazások

vásárlók vannak Gyár és főraktár: **G. Hell & Comp. Trau** Bau.

Érdemjellel kiáltatva a nemzetközi gyógyszerkiállításban Bécsben 1894.

Sáros vármegye tapalyi járás főszolgabírójától.

5616/ig

Faeladási hirdetmény!

Sáros vármegyében fekvő Töltszék község határán az ottani volt úrbéresnek tulajdonát képező erdőben 66. 5 katk. holdnyi területen kijelölt 10204 darab tölgyfának 5552. 6. m. 3 re. becsült épület és kaszánfája 1900 évi március hó végeig terjedő idő kikaszálási időtartammal 1898. évi október hó 4-ik napján délelőtt 10 órai kezdettel. Töltszéken a község házánál nyilvános szóbeli arverésen el fog adatni.

Kikiáltási ár 23262 frt 95 kr. melynek 10% bánatpénzüül teendő.

Az árverési feltételek az eperjesi vezető és a bártfai m, kir.erdőgondnok-ságnál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők ahol az eladandó fa becslése iránt tájékozás szereshető.

Kelt Girálton 1898 évi Augusztus hó 8-án.

BERZEVICZY REZSÓ
főszolgabíró

Köszönet és ajánlás!
 Alulírott ezen uton Dr. Plangger közsé-
 giorvosnak — (Mühlau Innsbruck mellett) —
legőszintébb köszönetet
 mondok a nagybetegségből való alapos gyó-
 gyításáért, melyet nevezett orvos nálam elért.
 Minden epilepsiában szenvedőnek ajánlom
 Dr. Plangger gyógykezelését.
Grossner Altenmarktől.

Levelések német nyelven kéretnek.

Hogy mi a cse-
 deis elkerülve le-
 gyen, az a mi ezen
 hatóságilag be-
 jegyzett védjegy-
 gyet használom.

**Egyedül valódi angol
 balzsamot**

(Tinctura balsamica)
 nagyban és kicsinyben csakis
THIERRY A.
 gyógyszerész

Pregrada. Rohits mellett
 hatóságilag engedélyezett és tör-
 vényesen bejegyzett

balzsam-gyára
 szállít.

Valódi csak ezzel a kereske-
 delmi törvénysek bejegyzte

zöld védjeggyel

Balzsamom teljes csomagolása a minták törvé-
 nyes védelmében van.

A legregibb, leghíresebb, legjobb és legjobb népies
 báziszer népi- és tudósok által, köbögés, köpet, gyomor-
 görge, étvágytalán, rossz íz, rosszszagú léleket, felbőgös,
 gyomorégés, felfúvódás stb. ellen egy belesőg, mint kül-
 sőleg alkalmazható fogfájás, szájröghadás, fagydagatok,
 égési sebek stb. stb. ellen.

A hol nincsen raktár, ott közvetlenül rendeljünk ezen a
 címen: **An die Balsamfabrik des Apothekers A.**
Thierry in Pregrada bei Rohitsch.

Ar. Magyarország és Ausztria bármely postállomásra lá-
 dával együtt portómentesen küldve: 4 korona

12 kis vagy 6 duplával 18 korona

Bosznia és Herzegovinába 80 krral drágább.

Hamisítokat és utánzókat, valamint hamisított gyárma-
 nyok árusítóit a védőjegy-törvény szigorúan tiltózt.

Schutzengel-Apothek

Egyedül valódi

Százlevelű rózsakenőcs

(Balsamsalbe ex rosa centifolia).

A jelenben a legöröseb-
 ben ható kenőcs.

Nagy antiszeptikus ér-
 teke van. Kitűnően meg-
 gátolja a gyuladást. Bár-
 mely régi külső bajnál
 és sebnél határozott
 eredménnyel van. Leg-
 alább a javulást és fájdalmak enyhülé-
 sét idési elő.

des A. THIERRY in
 PREGRADA

Két adagnál kevesebbet nem küldenek a a széjjelküldést
 csakis előleges fizetés vagy utánvétellel eszközök. 2 tégely
 ára bérmentesen küldve és már betudva a szállítóval és
 csomagolásával 8 korona 40 fillér.

Övszkodjanak hatás nélkül való hamisítások vérszársától és
 jól tessék ügyelni, hogy minden tégelyen beégetve legyen
 a fent írt védjegy és a cég címe: **Schutzengel-
 Apotheke des A. Thierry in Pregrada.** Minden tégely
 beszállítási utasításba van csomagolva. Százlevelű rózsá-
 kenőcs hamisított és utánzóit a védőjegy-törvény értelmé-
 ben törvénytelen és szigorúan tiltózt, valamint a hamis-
 stványok terjesztőit is.

A hol nincsen raktár, ott közvetlenül rendeljünk ezen a
 címen: **An die Schutzengel-Apotheke und Balsam-
 fabrik des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch.**
 a széjjelküldés csakis előleges fizetés vagy utánvétellel
 eszközözték.

Kitűnő padló-máz!

puha padlóra.

**Linoleum
 padló-zománcz**

3 árnyalatban.

Bejegyzett védjegy: Vas Lovag.

Lakk és festék-gyár.

Eisenstädter Testvérek Bécs.

Teljesen használatra kész, csinos

és a célnak megfelelő 1 kilós dobozokban.

Linoleum padló-zománcz egy óra

alatt megszárad pompás fényű, sima és

repedésektől ment marad.

Linoleum padló-zománcz közvet-
 lenül a dobozból mázolható fel.

Linoleum padló-zománcz haszná-
 latra sokkal olcsóbb, mint a többi padló-
 fénymáz.

Kapható minden nagyobb festék- és gyógy-
 áru-üzletben.

Egyedüli főraktár Eperjesen: **Holénia B.**

HOMLOKZAT-FESTÉK-GYÁR

Kronstein r Károly Bécs, III., Hauptstrasse 120. (saját
 házában.)

Az arany éremmel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek,
 vasutak, ipari-bánya és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek,
 ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E homlokzat-festékek,
 melyek mészből feloldhatók, száraz állapotban poralakban és 40 különböző
 mintában kilóként 16 krtól felfelé szállítatnak és a mi a festék szűrőtiszta-
 ságát illeti, azonos az olajfestékekkel. — Mintakártya, ugyszintén hasz-
 nálati utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Különlegesség: poloskák,
 bolhák, konyhai kártevők
 férgek ellen

Bámulatos hatása!

Moly élődi ellen, a házi
 ajtókon.

**CSODÁLATRA MÉLTÓ A
 HATÁSA!**

Megül mindenféle ro-
 vart meglepő biztos-
 sággal és kurtja a sok
 férgeket biztosan és
 gyorsan úgy, hogy
 semmi nyoma sem
 marad. Azért dicsérik
 is az egész világon.
 Milliók és milliók
 veszik is.

Ismerető jele:
 1. a lepecsételt üveg,
 2. a „Zacherlin“ név.

K A P H A T Ó

Eperjesen:

Atlas D., Barts Emil,
 Bein Simon, Bohrandt
 J. W., Dahlström K.,
 Diamant R., Feld-
 mann A., Gallotsik J.
 W., Glücksmann M.,
 Holénia L., Lefkóvits
 Emil, Mikolík István,
 Molitorisz István,
 Neumann B., Oswald
 D., Singer S., Spitzer
 B., Sváby Ferencz,
 Wenzel István.

Zacherlin

**CLAYTON & SHUTTLEWORTH mezőgazdasági
 gépgyárosok**
 BUDAPEST, Váci-körút 63. sz.
 által a legutányosabb árak mellett ajánlatnak

Locomobil és gőzcseplőgép-készletek
 2 1/2 egész 12 lóerőig, szalma-kaza-
 lozók, továbbá járgány-cseplő-
 gépek, here-cseplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és arató-
 gépek, szénagyűjtők.

„COLUMBIA-DRILL“
 „TUNG-WEIBO“
 A világ legnagyobb
 LOCOMOBIL- ÉS GŐZCSEPLŐGÉP-GYÁRA.

legjobb sorvetőgépek, boronák, szecskavágók, répvágók, kukorica-
 morzsolók, darálók, őrő-malmok, egye-
 temes aczélekek, két- és háromvasú
 ekék és min-
 den egyéb
 gazdasági
 gépek.

Részletes arjegyűkét kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Előfizetési ára
 negyedévre 1
 Hirdetési díj: Három
 tésért jutányosabb. Bélye

Augusztus 18-i

Ma van augusztus 18-i, melyen hatva
 ajkak térdre bor-
 Istentől, a király
 életben, erőben
 át még két álla-
 jóságos lelkű, in-
 rajongott király
 csapás érte drá-
 zási gondok me-
 tatás, melyen h-
 keresztül kellett
 szívvel is, de te-
 intézi népének s
 Politikai láthatá-
 sulnak; méhők
 csapni, s ki les-
 tudjuk. Egyed-
 böles királyunk
 van gyakorlott
 gével a bajt ha-
 Tizennyolcz
 borulva szívbe-
 hogy „Isten ál-
 séges királyunk

A demo

Volt idő
 még csak a mi
 Tocquevillenek
 című munkája
 Magyarországon
 e munka hatás-
 krácia eszméje
 tatni, hogy a
 fontosságú kérd-
 előbb a jobbá-
 alkotmány, a f-
 sággal együtt.
 S daczára
 államszervezet-
 valódi demokra-
 ki vannak dom

„Ibsen

Ah! a míg e
 nyi este telt el
 Színházban végig
 Nóra elhagyja h-
 kiért titkos anyag-
 tót hamisított!
 — Abszurdum
 kéjét karon fogta
 E séta óta A
 eszében. A háza-
 nem érti, az nem
 A férj a hór-
 séget s az asszo-
 Mennyi gond
 naponta ötszöri
 A fehérnemű
 az elromlott. A
 a kötösök új u-
 beszéljünk róluk
 kap tőlük, ha év-
 és durva, csallá-
 Bizony ezer
 is meglehetősen
 észre, miszerint
 radóbb, mint az
 bántóan, hogy r-
 — Pénzt ak-
 — szólt ilyenko-
 Az asszony s
 ez gonddal járt s
 A férj azonban é